

Sajtóközlemény

2013.06.21.

Turjánvidék

–

Fokozottan védett fajok menedéke az aktív katonai lőtér

Öt éven át tartó élőhely-helyreállítási munka kezdődött meg hazánk második legnagyobb aktív katonai lőterén. A természetvédők és a honvédség együttes erővel óvják meg a páratlan természeti értékeknek otthont adó Turjánvidék egy részét. A terület legkülönlegesebb faja a kihalás szélén álló rákosi vipera. Az Európai Unió által támogatott LIFE+ projekt vezetője a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, partnerei a Honvédelmi Minisztérium Fegyverzeti és Hadbiztosági Hivatal, a HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. és a WWF Magyarország. A projekt társfinanszírozója a Vidékfejlesztési Minisztérium.

A Turjánvidék értékei

Az ember tájátalakító tevékenységének eredményeként napjainkra kevés maradt Alföldünk eredeti növénytakarójából. A Turjánvidék egy része olyan ritka kivétel, ahol jórészt a 130 éves múltra visszatekintő honvédelmi tevékenységnek köszönhetően maradt fenn az Alföldre jellemző élőhelymozaik. A terület mélyebben fekvő, északi felén éger-kőris láperdők, zsombékosok, láprétek alakultak ki. Ezt a vizes, néhol süppedékes, nehezen járható növényzetet nevezzük „turjánosnak”, amelyről az egész vidék a nevét kapta. A déli, szárazabb részen homokpuszta gyepek, borókás-nyárasok, homoki tölgyes foltok fordulnak elő, sok értékes növény- és állatfajnak nyújtva menedéket.

Megtalálható itt a kizárólag a Kárpát-medencében élő *homoki kikerics*, a *csikófark*, az *óriás útifű*, a jégkorból fennmaradt *csengettyűvirág* és tucatnál is több orchidea faj. Ez a vidék ad otthont többek között a *magyar futrinka* legnagyobb hazai állományának, a *bütyköshátú ormányosbogárnak* és az *óriás galacsinhajónak*. Az élőhely madárvilága is gazdag: itt fészkel két trópusi színpompában tündöklő madár, a *gyurgyalag*, és a *szalakóta*, a ragadozók közül a *rétisas* és a *kígyászölyv*. A turjános Magyarország legnagyobb madarának, a *túzoknak* is költőhelyet biztosít.

A Turjánvidék legkülönlegesebb faja a *rákosi vipera*. Európa egyik legveszélyeztetettebb hullőjének világállományát csupán 500 példányra becsülik a kutatók, egy egyed eszmei értéke egymillió forint. Mérgeének hatása hasonló egy méh csípéséhez, az emberi életre nem veszélyes. A faj természetes élőhelyének eltűnése és az illegális gyűjtés miatt sodródott a kihalás szélére.

Ilyen változatos tehát a Táborfalva-Örkény-Tatárszentgyörgy-Dabas térségében található, 7300 hektáros Turjánvidék Natura 2000 terület, amely otthont ad a fokozottan védett Dabasi Turjános Természetvédelmi Területnek valamint az 1876-ban alapított Táborfalvai Lő- és Gyakorlótérnek. Hazánk egyik legnagyobb aktív katonai lötere hazai és nemzetközi hadgyakorlatok helyszíne. Elzárt terület, amely éppen a katonaság jelenlétének köszönhetően tudta megőrizni a kivételes természeti értékeket.

Természetvédelmi munka

A Duna-Tisza közti Homokhátság legnagyobb összefüggő vizes és homoki élőhely-rendszerének megóvása érdekében 2011-ben öt éven át tartó élőhely-rehabilitáció kezdődött. A LIFE+ Természet pályázatból finanszírozott projektben a természetvédő szervezetek és a katonai használók folyamatosan együttműködnek annak érdekében, hogy az élőhelyeket helyreállítsák és a fellelhető természeti értékeket sikeresen megőrizték a lőtér használata mellett is.

A Turjánvidéket fenyegető veszélyek egyike a terület kiszáradása. A melegedő éghajlat, a kevesebb csapadék és a mesterséges lecsapolások miatt ugyanis a vízigényes élőhelyek és élőlények fokozatosan visszaszorulnak. A projekt egyik célja az ide érkező vizek helyben tartása az élővilág számára. A másik legjelentősebb probléma, hogy az agresszív idegenhonos növények folyamatosan szorítják ki az őshonos fajok egy részét, és átalakítják, elszegényítik az élőhelyeket. A természetvédelmi munka részeként a szakemberek kíméletes eszközökkel távolítják el a területről az özönnövényeket, helyükre pedig – ahol szükséges - őshonos fafajokat telepítenek. A helyreállításra váró területeken a szakértők a jövőben lőszermentesítést is végeznek.

A projekt fontos célja a rákosi vipera számára kedvező, összefüggő és háborítatlan élőhely biztosítása. Ennek érdekében az élőhely-rehabilitációs munka részeként 400 hektáron a kaszálásról külterjes szarvasmarha-legeltetésre térnek majd át a területkezelők. A legeltetésnek köszönhetően a rákosi vipera fő táplálékát jelentő rovarok (sáskák, tücskök, szöcskék) száma megnő, a gyepek fokozatosan zsombékos szerkezetűvé alakul, amely jó búvóhelyet nyújt a hüllő számára.

További információ:

Molnár-Baji Éva

06 30 655 24 07

eva.baji@wwf.hu

Háttérinformáció:

A projekt vezetője a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, partnerei pedig a Honvédelmi Minisztérium Fegyverzeti és Hadbiztosági Hivatal, a HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. és a WWF Magyarország. A projekt társfinanszírozója a Vidékfejlesztési Minisztérium.

Az élőhely-rehabilitációs munkáról további információkat talál a www.turjanvidek.hu weboldalon.

Natura 2000 és LIFE+Természet program:

Az Európai Unió valamennyi tagországában felmérték, melyek a különösen értékes vagy veszélyeztetett élőhelyek és fajok, és ezek védelmére Natura 2000 területeket jelöltek ki. Az EU a természeti értékek megőrzéséhez pénzügyi forrást is biztosít a LIFE+ Természet alpból. A Turjánvidék nagy része a Natura 2000 hálózathoz tartozik, ezért volt lehetséges a „Kiemelt jelentőségű természeti értékek megőrzése a Turjánvidék Natura 2000 terület déli részén” című pályázat benyújtása. A projekt 2011 és 2016 között valósul meg a LIFE+ Természet alap finanszírozásával.

